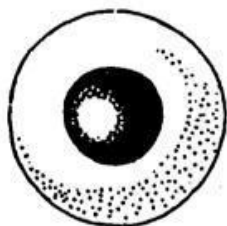

later is dan bij *temporaria* (in de omgeving van Wenen echter viel de paartijd van deze soort met die van *temporaria* samen) en valt zo ongeveer tussen eind Maart en begin Mei. De huid van het parende mannetje wordt door de vulling van de onderhuidse lymphruimten enigszins kleffig.

De paring is, wat de „omhelzing“ betreft, ongewoon, daar deze maar zeer kort duurt. Zo zagen Engelse liefhebbers in hun terraria, waar deze dieren dus ook in gevangenschap voorttellen, dat hun springkikkers 's avonds het water ingingen en paarden. De volgende morgen reeds waren ze weer aan land en weer helemaal op hun gemak. De eieren waren toen reeds gelegd.

Ei in geleidomhulsel

De eieren, die in diep water gelegd worden, zijn kleiner ($2-2\frac{1}{2}$ mm) en talrijker (250—300) dan bij *temporaria*; het zwart van de dooier is donkerder en het wit lichter van kleur, zodat de lichte pool van de dooier scherper omlind is. De eiermassa's drijven niet en blijven dus gedurende hun ontwikkeling op de bodem liggen.

De larven, die tot 6 cm lang kunnen worden, zijn bruin met donker glimmende vlekjes. De staart, die $2-2\frac{1}{2}$ maal zo lang als het lichaam is, is scherp toegespitst. Afstand tussen de ogen minstens tweemaal

Stompsnuitige vorm van *Rana dalmatina*
Let op de licht gekleurde band over de rug

zo groot als die tussen de neusopeningen en als de breedte van de mondtrechter. In juni zijn de larven volledig ontwikkeld. De jonge springkikkers zijn nu $1\frac{1}{2}-2$ cm lang.

Deze kikvors went gemakkelijk in een terrarium, indien men een niet te kleine bak gebruikt, daar ze zich door 't springen kan verwonden. Zoals reeds gezegd vermenigvuldigen zij zich dan ook.

Laten zij, die in de buurt van onze Oostgrens wonen, eens goed opletten of ze de springkikkers ook kunnen ontdekken. Het zou een mooie aanwinst voor onze fauna zijn!

een gelukke smaragdhagedissenkweek

door R. P. V. D. GRIEND, hoofddorp

Begin Mei 1947 kwam ik in het bezit van een paartje **Smaragdhagedissen**, *Lacerta viridis* Laur., geïmporteerd uit Italië. Na enige weken nam ik verscheidene copulaties waar, soms twee keer per dag, gedurende plusminus twee weken. Toen het ♀ kennelijk drachtig was en het mannetje in haar buurt kwam, trappelde ze heftig met de voorpoten en beet ook wel eens naar haar gemaal. Dit trappelen werd zeer veel gedaan, maar tijdens het allerlaatste gedeelte van de dracht en daarna deed ze het niet meer. Begin Juli werd een hol gegraven, doch niet diep, daar dit ter plaatse niet dieper kon dan 15 cm. De dag daarop was duidelijk aan het veel

dunner geworden lichaam waar te nemen, dat er eieren gelegd waren. Het leven ging echter zijn gewone gang en niets wees er op, dat er de wacht bij gehouden werd. zoals in het Oct.-nummer 1947 van „*Lacerta*“ beschreven stond. Het gat werd gewoon dicht gegraven. Ongeveer Augustus (jammer genoeg heb ik geen nauwkeurige data van het een en ander verzameld)¹⁾, kreeg ik last van een van de grootste plagen van de terrariumliefhebber, namelijk bloedluis — hier hoop ik later meer van te vertellen. Het hele geval is n.l. nog in onderzoek. Grondig aanpakken was in elk geval een eerste vereiste, dus de hele bak leeg, alle dieren in een noodbak en alles ont-

1) Uit deze verzuchting blijkt weer eens hoe nuttig een dagboekje is, waarin alle voorvallen en gegevens vermeld worden, tH.

smetten. Na voorzichtig graven en grond verwijderen, werden de smaragdhagedissen zichtbaar — naar schatting 10 stuks. Ze waren vrij groot, plusminus $2\frac{1}{2}$ cm lang en bultig. Nu het geval daar toch lag, besloot ik een van de eieren op te offeren om te zien, welke maatregelen ik dien-aangaande nemen moest. Wie schetst mijn verbazing toen uit het geopende ei een embryo kroop van ongeveer 8 cm lengte. Het was glasachtig lichtroze en leefde nog twee uren. De dooier was voor het grootste gedeelte opgeteerd. Enkele malen had ik gelezen over een hagedissenkweek in zuiver zand en angstvallige temperatuurs- en vochtigheidsbepaling.

Met een taartschep deed ik het kluitje eieren en grond voorzichtig over in de nieuwe woonplaats, namelijk een oud biscuitblik van ongeveer 15 cm diep. Het blik vulde ik verder met dezelfde grond uit het terrarium en zette het hele geval onder het dressoir. Om de andere dag besproei-de ik het geval om ongeveer dezelfde vochtigheidsgraad te houden als in het terrarium.

Ik had de moed al opgegeven, toen $2\frac{1}{2}$ week later... een jong hagedisje door de kamer kroop! Direct werd het blik onder het dressoir vandaan gehaald en een potlooddik gaatje in de grond recht boven de eieren bewees nogmaals de geboorte van een jonge bruingroene smaragdhagedis. Twee, iets lichtere, zeer dunne streepjes over de rug, waren de enige kleurschakering. De buik was lichtgrijs. Ongeveer 1 cm voor de staartwortel was een

kabeltje van plusminus 2 mm lengte en ongeveer 1 mm breedte. Het beestje zelf was 11 cm lang.

Het biscuitblik dekte ik met een paar kranten af om eventuele latere ontsnappingen te voorkomen. Drie dagen later wriemelden onder de krant nog negen jonge hagedissen — een pracht gezicht! Deze negen gingen ook naar hun ouder broertje in het noodbakje.

De eerste dagen hadden ze grote behoefte aan water; telkens kropen ze in het drinkbakje, zonder er echter merkbaar van te drinken. Het voedselprobleem loste ik de eerste tijd op door middel van takjes, bezet met luizen. Nooit heb ik ze deze luizen zien eten, maar hun aantal minderde toch vrij sterk. Toen na een paar herfstige dagen de luizen weg waren, moest ik het over een andere boeg gooien en nam mijn toevlucht tot zeer kleine meelwormpjes. Het ging uitstekend en deze voederdieren worden nog geregeld aangenomen — tot zelfs halfvolwassen meelwormen toe. Ook kleine spinnen vormden een grote lekkernij!

Tot nu toe zijn er twee hagedisjes gestorven, daar deze nooit enig voedsel tot zich namen en van begin af achter waren in ontwikkeling. Ik hoop ze zonder winterslaap door de winter te halen met meelwormpjes en vitaminen. Tot nu toe gaat alles vrij goed.

Als er soms „Lacerta“-leden zijn met dergelijke ervaringen, zou ik het graag vernemen om eventuele fouten te voorkomen!

Bij het openluchtvivarium in „Lacerta“ van juli 1947

De heer Hans Hablützel, wiens vivarium wij in het bovenstaande artikel beschreven, was zo vriendelijk ons naar aanleiding van enkele opmerkingen, die wij maakten, nog verschillende gegevens te doen toekomen.

1. Inderdaad houdt hij al tien jaar tezamen: Moerasschildpadden en Vissen. Nog nimmer heeft hij enige schade aan laatstgenoemde dieren opgelopen. Dit kan zijn oorzaak vinden in het feit, dat hij zijn schildpadden rijkelijk voedert, zodat deze minder neiging hebben om de vissen aan te vallen.

2. Bijvoederen is steeds noodzakelijk, zodat ook dit terrarium niet „selfsupporting“ is.

3. Wat de door ons vermelde overbevol-

king betreft, maakt de heer Hablützel de juiste opmerking, dat het deels dag-, deels avond- en nachtdieren zijn, die hij herbergt, zodat ze elkaar toch niet te veel in de weg lopen.

4. Wat de voortplanting betreft, hij boekte daarmee aardige successen, neemt echter steeds de voorzorg om eieren of zeer jonge diertjes zo spoedig mogelijk uit het terrarium te verwijderen. Alle jongbroed zet hij uit in de vrije natuur en meent, zoals hij schrijft, daarmee de schuld enigszins te delgen, die de mens aan de natuur heeft, door het hoe langer hoe meer in cultuur brengen van land, een euvel, dat ook in Zwitserland voorkomt en dat hem zeer aan het harte gaat.

v. d. LAAN.

Maakt eens een foto van Uw terrarium, hetzij van Uw buiten-, openlucht- of huiskamerterrarium en stuurt een afdruk met een beschrijving aan onze redacteur. Met een gewone klapcamera met dubbel uittrekbare balg maakt U bij het kleinste diafragma en tijdropname heel mooie en scherpe interieurfoto's!